

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 20. Phylacteria ac fimbrias in propriam ordinabant gloriam, quæ ad Dei erant honorem instituta, ac virtutum instrumenta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

si quis in uxorem accipere proponat mulierem perigrinam & captivam. Radet ipsa cesarem. & circumcidet unguem & deponet vestem, in qua capta est. &c. postea intrabis ad eam, dormiesque cum illa, &c. erit uxor tua. Superfluo esse videtur: Nequaquam inquit D. Hiero. & D. Tho. sed docere intendit, ut ex doctrina infidelium, sumas quod bonum est, omittas quod malum. Idem agito de doctrina superiorum: qui mali sunt, at doctrina, bona est: hoc sumito, illud omittito.

Demum sententia fuit patris familias stricte iuris lata in murmuratorem, eo quod non tantum quantum optabat, illi largiebatur. Huc adfuit charissime. Num ex denario convenisti mecum & Conteni, Domine. Num plura ex contractu mecum inito desiderabas? Haud quaquam Domine: An hoc tibi dederunt? Vitæque. Ergo Tolle quod tuum est, & vade, amice non facio tibi iniuriam.

Ascendit Prælati, Doctorque cathedræ, te docturus: duo habet verba & opera, opera illius sunt hæc eius opera imitari a Deo vel præmium meretur, aut supplicium: Tu reddes unicuique iuxta opera sua. Verba tibi sunt: hoc enim eius competit officio, esse Dei manum, que tibi sacræ proponat libros scripturæ (doctrinam utilem) apertos ut Exechielis, ac D. Joan. Evangelistæ. Num hoc agit Prædicator? Num te docet superior? Ad cælum dirigit? Tene instruit de modo te ad confessionem, sacramque disponendi communionem? Tolle quod tuum est, & vade.

Asserit Apostolus prædicatores, siue charitate peccatorem, esse velut æs sonans. Si charitatem non habent, factus sum velut æs sonans aut cymbalum tinniens. O prodigiosum symbolum! Ad quid cæpana? an ut tinniat? An ut ipsa intret missam auditura? Minime gentium, sed ut tibi indicet vocetque ad missam audiendam. An competens esset argumentum: Cymbalū foris in ære manet, nec templum ingreditur: sacrum auditurum ego igitur ea nolim facere, ad quæ me compellit? Inæpta profus inductio: non enim cymbalū sibi sed tibi tinnit. Si ipsum foris in ære maneat, sibi hoc est: tibi autem pullatur, tibi hinc sume sonū. Hoc inquit Christus: Omnia quacumque dixerint &c. secundum autem opera eorum, nolite facere: dicunt enim &c. Hoc tibi concedo, Phariseos esse possimos, tantumque abest, ut quæ docent, faciant, ut nec minimo digito suo ea velint tangere: honoris enim sunt audistini. Hoc illis remanet: tu sume quod tuum est, nimirum, illis obedite, illos revere, audire quæ præceperint ad animæ salutem adimplere. Concludat hoc argumentum D. Chrys. expendens illud Apostoli præ-

ceptum: Obedite præpositis vestris & subiacete illis. Obiicit sibi. Quid ergo, quando fuerit malus, numquid obediemus? Respondet ipse: interrogavit: ut quomodo capis, malum esse superiorem; vel malus est in fide, vel in moribus: Si propter fidem quidem, fuge eum, & enixa, non solum si sit in malis, sed etiam si Angelus descendens de celo. Si malus tantum quoad vitæ integritatem: Non vitæ sed verba attendo. Ecce hoc tibi, qui poterat, iniungit, dicens: Super Cathedram Moysi sederunt, &c. Omnia ergo quacumque dixerint vobis, servate & facite: secundum autem opera eorum nolite facere.

§. 20. Phylacteria ac fimbriæ in propriam ordinabantur gloriam, que ad Dei erant honorem influunt, ac virtutum instrumenta.

Allegant enim onera gravia & importabilia, digito autem suo nolunt ea movere. Quam graphicè malos depingit superiores. Oneribus onerant gravissimis, & non tolerantia inferiores, aspera præcipientes, & hæc ligant, ac religant, ut muliones stricte iuris mandatis, penis & censuris. Sic est, ut sapius, qui sunt nequitia priores, sunt aliis strictiores: iniungunt ieiunia, recollectiones, ne ad tales accedat aetas, sint vigilie matutinae, nocturnæque horæ inuolabiles, ieiunia continua oratio protracta, mortificationes asperæ, ipsi vetò digito suo nolunt ea movere: O perverfos inverfosque superiores: ac boni quique plurima faciunt, pauca præcipiunt: iuxta illud Spiritus S. consilium datum superioribus: Noli citatus esse in lingua tua, & inutilis. Et cetera remissus in operibus tuis. Non multum lingua ludere, cito præcipiendo, & manibus otiosi: Dicunt & non faciunt, &c. Uerunt ab unoqueque vocari magistrum: Volunt ab hominibus vocari Rabbi, & illos ut sanctos colant, ac revereantur. Ad hoc, Dilatant phylacteria sua. Membranas illas à capite dependentes extendunt, vsque ad oculos, quibus Dei legem scriptam conserebant. Et magnificabant fimbrias. Dilatabant funes seu cingula coloris cerulei, quæ vestium fimbriis attingebant. O maleficos cathedraicos.

Instituit Deus, prosequi ut D. Th. ut sacerdotibus ac Doctores vestibus vicerentur particulibus, ac consecratis, non enim vult ministros suos interdere ut scurras: primum ratione populi, ut eos reliquit veteratorem: ut quia primo, ut inquit D. Iaco. Apostolus, familiaris est illos suspicere, quos singulari-

1. Cor. 13.

1.

1.

1.

Eccl.

Eccl.

Xan.

33.

1. 1. 40.

1.

1.

1.

1.

gularibus & primæ notæ vestibus cernimus ad-
 dominatos. Secundo: respectu sacerdotū, qui dum
 se vestibus considerant sacris indutos, debere se
 moribus cæteris esse superiores admoneantur.
 Hinc intelligo, quod ait Spiritus S. de Aarone
Statuit illis testamentū æternū,
 Et dedit illi sacerdotiū gentis. Deinde subiicit.
 ut illi texantur vestes propriæ, pretiosæ, pulchræ,
 tunc ex candidissimo lino, instar niuis, altera
 polymita, mitra perlelegans, lamina aurea, cuius
 nomen insculperetur, quam fronti imminentem
 gestaret: ut quisquis eā intneretur, in summo
 officio, Dei in illo perioniam consideraret, & ut ta-
 le coleret, ad fimbriā autē vestis appensa gereret
 tintinnabula, quibus ad singulos passus sonitum
 edentibus, quisque eū suspiraret in eadem ac ef-
 fect prout nunc est venerabile sacrarium, &
 campanula præeunte cuncti ad sacerdotis tran-
 sumpant genua flectere moneantur. Tandē statuit
 ei ornatum magnificū: *Induit eū stolam gloriæ,*
 coronavit eum in vasis virtutis. Hæc verba *Vasa*
 virtutis significant instrumenta fortitudinis, ar-
 ma virtutis q. d. sicut illi hæc vestimenta, ut illi
 essent, velut arma fortissima, quibus obligaretur
 omni virtutū genere præfulgere, ut eorū singula
 cor eius excitarent mouerentque talis esse cona-
 retur in anima, qualis se corpore referebat exte-
 rius, quia vestes exteriores, ornatusque illi ful-
 gentior, virtutum cultui feruere debet interiori.
 Tangit hic Spiritus S. id quod Dominus Moysi
 præcepit quoad vestes, cum summi Pontificis, tū
 aliorum sacerdotū, quas omnes consilio atque
 statuit fieri singulari. Datis Moysi præceptis
 moralibus ac iudicialibus, transit ad ceremoni-
 alia, disponit struē urā aræ, tabernaculi, altariū,
 incensorum, & holocaustorum, sacrificiorū, men-
 sæ parum propositionum, candelabri, aliorum-
 que utensilium; non inuicem autem agit de insti-
 tutione sacerdotū maiorum & minorū, de eorū
 consecratione, & unctione, in particulari verō de
 eorum vestibus, quibus ornarentur. *Applica ad*
te (ait textus Hebraicus) *accedere fac ad te Aaron*
fratrem tuum, cum filiis suis, facie sue vestem san-
ctam Aaron fratri tuo in gloriam & decorem. Nū-
 ego, Domine, eas facturus: de quaquam: *Loqueris*
cunctis sapientibus corde, quos repleui spiritu pru-
dentis, ut faciant vestes Aaron, in quibus sanctifi-
catus ministrat tibi &c. *Faciunt vestimenta fra-*
tri tuo Aaron & filij eius. Vestibus particu-
 laribus induentur sacerdotes, quæ illos Domino san-
 ctificent, hominibusque reddant venerabiles: Ad
 illas autē componendas factores requiruntur &
 polymitarū sapientes, prudentes, nō humanā sed

diuinā sapientiā pleni qua illos ego replebo: *Ut*
faciant vestes Aaron, in quibus, &c. in Hebræo scri-
 bitur: *Ad sanctificandum eum:* Non efficienter (ait
 Lipoman.) ad hoc enim illa non volebant ve-
 stimenta, sed indicatiuè, hoc est, ut ornati glo-
 riaque exteriori, summi Pontificis interiorē
 designent, quā debet habere perfectionem. Qui-
 nam igitur o Domine erunt hi ministri vestiu-
 factores, quos requiris plenos sapientiā & intelli-
 gentiā: Respondet Dominus: *Ecce vocaui ex ho-*
mine Beseleel, filium Vairi, filij Hur de tribu Iuda,
& impleui eum spiritu Dei, sapientiā & intelli-
gentiā, & scientiā in omni opere, ad excogitandum
quidquid fabricari potest ex auro & argento. De-
dique ei facium Ooliab filium Achisamech, de tribu
Da, & in corde omnis viri erudisti populi sapientiā,
ut faciat cuncta que præcepi tibi, vestes sanctas &c.
 Tu mihi Domine graua succurrat: quid opus
 est tam sapientes prudētesque quærere poly-
 mitaros cælesti instructos scientia, qui vestes tales
 efficiant, quibus sacerdotes in terra vestiantur?
 Officiales sapientes, qui norint vnum alteri co-
 ferre, magnæque prudentiā componere exteriora
 interioribus? Et enim concedimus exteriora esse
 symbolum interiorum. Aurum indicat charitatē,
 quæ virtutum est regina cæterarum: iaspis viri-
 dis, spem, adamas pellucidus securā firmitatemque
 fidem, coccineus color feruorem deuotionis, al-
 bus cordis puritatem, coruleus cælestium cogi-
 tarones. Hæc omnia oportet in anima habere
 sacerdos interioris, in hunc finem tales ei texun-
 tur vestes, quæ coloribus diuersis intermixtis
 ornati signent interiorē. Ad hoc, attende, num
 factores ac polymitarū sint sapientes: *Ad excogi-*
tandum ad conferendum quid vni alteri colla-
tum conferuntque significet, interiori conueniat
 exteriori. Hoc consilio decreuit Deus (sic Beda)
 prosequitur: tam pulchras, variegatas, gloriæ ful-
 que vestes parari sacerdotibus, quibus illos mo-
 ueat, tam pulchris, variegatis, gloriōsisque vesti-
 bus animas adornarent, quibus se Dei oculis
 offerant gratissimos; sicut exterior ornatus illos
 hominibus refert, ostentatque gloriōsos: insuper
 ea de causa statuit, illis alias esse pulchriores, nō
 tā materia, quā forma venustiores, secundum
 gradum sacerdotij: Summi verō Pontificis Aa-
 ron vestes, ut cæterorum essent fulgentiores
 vestibus sacerdotū qui gradus essent inferioris:
 ut delectaret, quod licet omnes deceat sacerdotes,
 interioribus in anima vestiri virtutibus, quibus
 toti populo emineant perfectiores, attamen quo-
 fuerit sacerdos dignitate prior: eo oportet ac ani-
 mam eius vestibus ornari elegantioribus. His
 addo

Exod. 31.2. I. I. Vestes signat virtutes.

addo morem Ecclesie: quoad vestimenta mini-
strorum, vt Diaconi excedant subdiaconi, sacer-
dotis Diaconi, Episcopi sacerdotis, Archiepisco-
pi vestimenta Episcopi &c. Hoc igitur signifi-
cat dum ait: *Vestiuisti eum in vasis virtutis.* Qui-
nimo hac motus ratione Innocentius Quartus
Pontifex, pileo rubro decorauit Cardinales.

Hic intentioni seruiunt lacielauija fascesque
Consulum, stipatores senatorum, tunica talaris
sacerdotum, mitra & pectorale Episcoporum.
In c. 12. l. 1. Reg.
Notat noster Cardinalis Caietanus in more fuisse
Regibus, dum ad bella procederent, regalibus
indui vestimentis, nominatim autem capiti reg-
ium imponere diadema, ita videmus Saulem
contra Philisthaos procedentem regio diade-
mate coronatum, ita legimus de Rege Ammon-
itarum dum Davidis legatis iniuriis rebella-
uit; quo his mouerentur insignibus animo pu-
gnare inimico, se ipsos nequaquam submittere
inimicis sed corde regio, menteque intrepida hos-
tes adoriti.

Ex his intelligitur quod S. pagina narrat de
Jacob, quem mater Rebecca volens paternæ Isaac
benedictioni præparare recipiendæ & pariter
iuri primogenituræ, quod de iure naturæ Esau
nonerat competere, cum pater grandæuis oculis
caligaret, vt Jacob in locum Esau substitueret &
senem cœcumque falleret: *Vestibus Esau valde*
bonis quas apud se habebat domi, induit eum. Cū-
que essent odore fragrantissima, de illis sic pro-
nuntiat Isaac: *Sicut odor agri pleni, cui benedixit*
Dominus: ita vt odorem violarum, nardi, balsami,
rosarumque, exhalare viderentur Opnatus Caiet.
quem sequitur Lipom. familiare fuisse illistem-
poribus, vt familiarum nobilium primogeniti ve-
stiti, cultuque vterentur insigniori, quibus ad-
stringebantur tanta mentis auctoritate, morum-
que viuere gravitate, vt illos inuenientes fratres
ætate minores, omnesque domus famuli, debu-
tam deferrent reuerentiam illis vt pote, qui fu-
turi bonorum Domini, omnibus postmodum im-
perarent. D. Hieronym. a ex quo sumpsit Ru-
pert. b hanc communem fuisse dicit Hebraeo-
rum traditionem, antequam Deus Aaroni, eius-
que posteris sacerdotium alligasset primogenitos
fuisse sacerdotes, ita vt annecceretur primogeni-
tura sacerdotium, & sic verè ac realiter in fami-
lia Isaac primogenitus erat sacerdos, & vt quid
indubitatim hoc supponit D. Thom. vnde cum
eodem iure competebat sacerdotium; quocirca
cum in eo succedere deberet, sicut vestes gere-
bat pulcherrimas cõgruas primogenito, ita quo-

que vestes habebat sacerdoti conuenientes: *Hoc loco tradunt Hebraei* (ait D. Hieronym.) *primogenitos sanctos officio sacerdotum, & habuisse vestimentum sacerdotale quo indui victimas offerrebant, antequam Aaron in sacerdotem eligeretur.* Ratio suadet (teste D. Gregor.) vt sacerdotes, Prælati, Deique ministri vestibus, suis aptis officijs, induantur pulchris, fragrantibus ac particulatis, quibus animæ virtutes designent interiores, quibus & accini possit quod Jacob primogeniti ac sacerdoti fragrantissimis optimisque ornato vestibus Isaac pater applaudebat: *Ecce odor filij mei, sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus.* Debet (ait D. Gregor.) *virtutibus redolere: aliter namque olei flos vna: quia magna est virtus, & optimo prædicatore, qui inebriant mentes audientium: aliter flos oliuæ, quia suauis est opus, quod more olei resouet, & lucet, aliter flos rose, quia mira est fragrantia, que rursus, & redolet ex cruce martyrum: aliter flos lilij: quia candida vita carnis est de incorruptione virginittatis: aliter flos violæ, quia magna virtus humilium qui ex desiderio vltima loca tenentes per humilitatem se à terra in alium non subleuant, & celestis regni purpuram in mente seruant, aliter redolet spica, cum ad maturitatem productur, quia bonarum perfectio, ad satisfactionem eorum, qui iustitiam esuriunt, præparatur.* Vnico verbo fit hæc conclusio, vestibus his corporis particularibus ac pretiosis, stimulum dari volebat sacerdotibus Deus, vt & tales in anima sua vellitus omni studio procurarent.

Hæc igitur Dei fuit prima mens, dum sacerdotibus ac Doctõribus vestes præscribit honorificas, simbrijs circumcinctas. Illi porro proditores, eas gerentes nequaquam ex his ansam sumpserunt celum cogitandi, nec esse se in Dei ministris electos, cuius personam referebãt in terris, hisque se admoneri sanctitatis, sed in suis auctoritatis superbiæ, ambitionisque stimebant eas inuentum. Hoc enim modo quæ Dei sunt, tractant homines, eius enim beneficijs Deo bellum mouent atrocissimum, quibus inferre bellum vitijs, vitiumque acquirere oportuerat incrementum: Omnes inani suæ studebant gloria, & se primos affectabant vocari præceptores: Non sic, vos, non sic: *Ne vocemini Magistros, vnus est enim Magister vester Christus.* Non prohibet Christus in Ecclesia sua gradus magistrorij, nec ministros suos illustri nomine compellari, sed hoc ita fit, intelligendo, quod ipsi doctrinæ Euangelicæ auctores non habeantur, nec qui eam cordibus inculcent auditorum: hic enim Christus est, qui ob hoc pleno ore, Magister

a L. de 99 Hebraicis b In c. 27. Gê. 2. 1. 9. 2.

ter vocatur: *Vnus est enim Magister vester Christus.* Vos autem, meos eligo repeti oves, tubos ac canales per quos doctrinæ flumina, quæ ex me ut primo ac originali fonte scaturiunt, defluant: vos acque deus, qui verba mea ad aures hauritis: attamen ego sum, qui ea visceribus animæ firmiter infigo, vires ut pe-

netrent ad interiora cordium subministro, in quibus solus ego efficaciter, ac intus possum operari, ego qui hoc ago, ut in eis radicem fœdemque gratia capiat cœlestis, qua tandem, ea opitulante, ad gloriam transeat æternam. Amen.

SUMMARIUM

HOMILIE DECIMÆQVINTE SEQVENTIS.

D quatuor puncta reducitur hoc Evangelium. Primum: Argumentum à Christo discipulis suis propositum suæ passionis. Secundum: in quo Iacobus & Ioannes occasionem sumunt ex verbis Christi primas in regno eius sedes requirendi. Tertium: quo eis Dominus respondet. Quartum: in quo decem reliqui his duobus in lignantur, quos omnes Christus & sedat & docet. Quoad primum declaratur, quàm congruè Christus agens de morte sua, specialiter commemoret dolores à se perferendos, tam ob id quod in eis est considerandum, quàm quòd passione sua nostros illuminat oculos. *a. ad rectè cœli viam car-*

pendam. b. à qua aberrabant Iacobus & Ioannes. c. & ad amoris, quo feruebat, vim declarandam. d. Pariter exponitur, cur illi, Consummabuntur omnia, adiungat, de filio hominis. e. vsusque sit verbo impersonali Tradetur. f. ac qua ratione noui gratiam declararet testamenti, dicendo: Tertia die resurget. g. Circa secundum ostenditur, quomodo in sua matrisque petitione errauerint Apostoli, qua mediante eam Ch. isto obtulerunt. h. In Tertio patet, quàm prudenter illis Christus responderit, reiciens illorum petitionem ut superbam ac minus sapientem. i. ac talis censetur, qui ambit prælaturas. k. cui proprium est auctoriter respondere Possimus. l. Quartum nobis proponit quàm bene Christus dixerit non ad se spectare talia in regno suo loca consignate nec rationem ceteri habuerint indignationis, sed nec nos scandali, licet aliquos in sanctis defectus esse percipiamus. m.

a §. 1. 2. 3
4. 5.
b §. 6. 7.
c §. 8. 9.
d §. 10. 11.
e §. 12.
f §. 13.
g §. 14.
h §. 15.
i §. 16.
j §. 17. 18.
k §. 19.
l §. 20. 21.
m §. 22.
23.
24.

§. 1. Vtilissima est de Christo consideratio, ut myrrha fasciculo, quem sponsa cœlestis inter vbera collocat.

§. 2. Est Christus lapis cœlatus à Deo, à seculi lapidicidia exsculptus, in quem oculi defigendi.

§. 3. Multiplices fuisse corporis Christi penas, quia multe fuerunt corporis peccati culpe.

§. 4. Cur Christus dixerit mortem suam multum profuturam, cum pro omnibus sit mortuus.

Hieron. Bapt. de Lanua Tom. II.

X

§. 5. In